

ZEMPLÉNI LAPOK.

Szerkesztői és kiadóhivatal

Főút 9. szám

hova minden a lap szellemi részét illető közlemény, valamint az előfizetési s hirdeményi pénzek is küldendők.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Társadalmi hetilap,
főtekintettel Zemplénmegye érdekeire

(Megjelenik minden vasárnapon.)

Előfizetési feltételek:

Egész évre . . . . . 6 frt — kr.
Félévre . . . . . 3 frt — kr.
Negyedévre . . . . . 1 frt 50 kr.
Néptanítóknek és községeknek egész évre . . . . . 4 frt — kr.

A hirdetési díjak, a hirdetési rovat élén látható díjszabályzat szerint számítatnak.

Felelős szerkesztők s kiadótulajdonos társak:

BORÚTH ELEMÉR

HORNYAY KÁLMÁN.

Előfizetési felhívás

„ZEMPLÉN”

1880. tizenegyedik évfolyamára.

Előfizetési díj:

Egészévre . . . . . 6 frt — „
Félévre . . . . . 3 frt — „
Negyedévre . . . . . 1 „ 50 kr.
Néptanítóknek egészévre 4 frt — „

Az előfizetési pénzek a „Zemplén” szerkesztő-kiadóhivatalához legcélszerűbben postátalvány által intézendők e hó végeig, hogy a t. előfizetőknek teljes számmal szolgálhassunk.

A phylloxera szőlőpusztító rovar elleni óvintézkedések életbeléptetése céljából folyó évi 262/9112 szám alatt kelt megye bizottsági határozattal kiküldött bizottságnak S.-a.-Ujhelyben 1879-ik év decemberhó 9-én Dókus József megyei főispán ő méltósága elnöke alatt. Éwa András, Nyomárkay József, Csizsár Gábor, Bideskuthy Sándor, Dr. Schön Vilmos, Dr. Chyzer Kornél bizottsági tagok és alólirott jegyző jelenléttében tartott üléséről felvett

Jegyzőkönyv

Elnöklő főispán ő méltósága az ülést megnyitván, felhívja a megjelent bizottsági tagokat, hogy hazánk szőlőtermelését végveszéllyel fenyegető és már több helyen észlelt Phylloxera szőlőpusztító rovar terjedésének megállítását célzó és egyes érdekelt vidékeken már foganatba vett óvintézkedéseket beható tanácskozás tárgyává tévén, különösen világhírű hegyaljai bortermelésünket a Phylloxera behurcoltatása ellen, lehetőleg szigorú és célirányos intézkedések által biztosítani igyekezzenek. Előadja továbbá, hogy habár az eddig megejtett vizsgálatok szerint megyénk szőlőterülete teljesen veszmentesnek találtott, mind a mellett felette szükséges, hogy ezen szőlőterületek, különösen pedig azon egyes szőlők, a

melyekbe Mathias János kassai Phylloxera lepelt telepéből szőlővesztek ültetettek el, továbbra is a legéberebb felügyelet alatt tartassanak. Végül a Phylloxera kérdés tárgyában egybehívott miniszteri értekezlet jegyzőkönyveiben foglalt megállapodásokat a bizottság tanácskozása alá terjeszti.

Ezen elnöki előterjesztéshez képest a Phylloxera kérdés tárgyában egybehívott miniszteri értekezlet megállapodásait valamint az ország egyes vidékein életbe léptetett óvintézkedéseket a bizottság beható tanácskozása tárgyává tévén, különösen hegyaljai szőlőtermelésünk megvédése szempontjából szükségesnek találtott oly célirányos és szigorú óvintézkedések életbe léptetése, melyek a Phylloxera behurcoltatásának lehetőségét teljesen kizárják. És épen e tekintetből nem tartja elégségesnek a bizottság a nmgú földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium folyó évi 26222. sz. a. kelt körrendeletének azon kegyes intézkedését, hogy ugy a gyökeres, mint sima szőlővesztek egyik községből a másikba törvényhatósági, egyik hatóság veszmentes területéről a másikba miniszteri engedély mellett szállíthatók legyenek, mert az eddigi tapasztalatok és tudományos észleletek szerint meg van a lehetőségé annak, hogy egyes veszmentesnek constatált területeken a Phylloxera jelen van és pusztít, miért is felette kívánatos és szükséges, hogy ugy a gyökeres, mint a sima szőlőveszteknek egyik község határából a szomszéd vagy távolabb eső községbe leendő szállítása szigorú büntetés terhe alatt betiltassék, a mi tekintettel hazánknak különben is fejletlen szőlővesztő kereskedésére, nagy károsodással nem lenne összekötve. Felkéretni határozottat ennek folytán a nmgú földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium, hogy ugy a gyökeres, mint sima szőlőveszteknek szállítását és az azzal való kereskedést országszerte betiltani kegyeskedjék.

Addig is azonban míg a magas kormány ez irányban intézkednék, a hegyaljai szőlő termelés jól fel fogott érdekében a bizottság folyó évi 262/9112 sz. a. megyei határozattal nyert felhatalmazásánál fogva a megye területén következő övrendszabályok életbeléptetését rendeli el.

1. A megye egész területén ugy gyökeres

kilép a kávéházból, hol a délutánt sikerült agyonütnie és sietve indul áldozni ledér szive jelenlegi bálványának.

Alig teszi be az ajtót maga után. Oh balsors reá nézve! Kiket látnak szemei?! Vidékről feljött nényét két leányával. Ki akarja hirtelen kerülni őket. Már késő. Nem marad más hátra, mint csatlakozni hozzájuk, kisérni őket egyik boltból a másikba, hallgatni az alkudozásokat, ácsorogni velök negyedórak hosszat s mindezekhez nyájas arcot mutatni, mintha ezek a legkellenesebb dolgok s teendők lennének reá nézve.

Pedig ez borzasztó feladat neki, mikor ő egészen más tervet főzött ki magának, másképen remélte az estét eltölthetni.

Az új viszonynál nehezebben esik egy találkozást elmulasztani, mint a megszokottnál tizen. Ez igazságnak súlyát teljes mértékben érezte Béla, hát még midőn megtudá, hogy a színházba is el kell kisérnie rokonait, hogy megnézzen egy már huszonháromszor látott darabot.

Csak legalább izenhetne, hogy nem jöhet, ne várja hiába szépe. Tudta, hogy előre sokkal könnyebb az asszonynepnél a mentség, mint utólagosan. De nem lehet feltűnés nélkül, minden percze igénybe van véve.

Vége itt az alkalom. Nénje egy barátnőjénél tesz rövid látogatást leányaival. Ő oda nem mehet, nincs bemutatva, de azért csak menjenek, majd addig itt várja őket a kapu előtt.

Gyorsan egy hordárhoz siet: „menjen el utca 15 ház., első emelet 7. ajtó szám alá, mondja meg ott G né asszonynak, miszerint közbejött akadály miatt ma nem tehetem tiszteletemet nála.”

„Igen is kérem, de hogy mondjam, ki a tekintetes ur?”

„Én! Igaz! Az az hogy! Ejh! mondja

mint a sima szőlővesztő szállítás teljesen betiltatik, továbbá tiltatik egyéb fa és cserje nemű ültetvények — a mennyiben ezek gyökereire tapadt földdel a Phylloxera könnyen elhurcolható — nem csak idegen határba, hanem ugyan azon határbeli szőlőkben is egyikből a másikba, bár mely czimen és ürügy alatti átvitele. még azon esetben is, ha a szőlők ugyan azon tulajdonos tulajdonát képeznék. Ezen tilalom megszegői ugy a vevő mint az eladó, minden egyes esetben 20 fttól 100ftig terjedhető pénzbírsággal büntetettek, s annak közhirétetelével és az arra való felügyelettel pedig a járási szolgabírák bizatnak meg.

2. Felkéretnek az érdekelt községek lelkészei és a megyei értelmesebb szőlőtulajdonosok, hogy ezen ártalmas rovar tulajdonságai, az azzal járó körjelekkel és a veszély nagyságával, különösen a szőlőműveléssel foglalkozó köznépet megismertetni igyekezzenek és őket szigoruan utasítsák, hogy minden egyes, gyanusnak tetsző esetet az illető szőlőtulajdonosnak azonnal bejelentsenek.

3. A bizottság biztos tudomást kíván szerezni arról, hogy a megye területén mely szőlőkbe lett az utóbbi öt év alatt idegen helyről behozott szőlővesztő elültetve, mihez képest utasítottak a szolgabírák, hogy ez iránt a szőlőtulajdonosokat minden egyes községben külön kihallgatván az eredményt előtűntető jelentéseiket a bizottság elnökéhez jövő év február hó végéig beküldeni el ne mulasztják.

Végül felkéretni határozottat a magyar óvári gazdasági akadémia, hogy a megye alispánjának folyó évi november hó 15. 9459. sz. a. kelt átíratával megvizsgálás végett oda átküldött szőlő tőket mielőbb megvizsgáltatni, s az eredményről ezen bizottságot értesíteni sziveskedjék.

Miről a szolgabírák további megfelelő eljárás végett jegyzőkönyvi kivonattal, a megye érdekelt közönsége pedig tudomás vétel véget a „Zempléni lapok” megyei közlöny útján értesítettni határozattak.

Kelt mint fent

jegyzette s kiadta

Füzy Kálmán,
m. aljegyző.

TÁRCZA,

Az új házszám.

(fővárosi életkép)

K. Béla egyike a főváros legismertebb, legcsinosabb — járdataposóinak.

Magas, nyulánk termet, divatos öltözet, csinos arc, szőke, hullámos hajzat, elevenkék szemek, előkelő magatartás és uracos hanghordozás, mihez meglehetősen elmésség s gyakorlott társalgás járulnak, képezik Béla személyiségét.

Hogy kell-e ezen tulajdonságokon kívül még egyéb is, miszerint valaki nőhódító legyen, arra a felelet Béla barátunk huszonhárom éves, de kalandokban már is bővelkedő életpályájának ismerete a leghatározottabb „nem”-mel adja meg.

Valóban, ha kanári színű felöltőben, midőn még senki sem gondol melegebb ruházatra, végig sétál a váci utcán, majd meg egy szál kabátban járkalva neveti ki a téli kabátban is didergő filisztereket, igen sok női szívben kelti fel, azon önmagában legerősöbben élő meggyőződést, hogy ő — ellenállhatatlan!...

Nem régiben egy igen csinos özvegy asszonynak bogár szeme akadt meg Béla barátunkon. Ő pedig nem szokta az ilyen alkalmakat elmulasztani s rövid idő múlva közelebbi ismeretség fejlődött ki közöttük.

„Szombaton hat órák ismét elvárom önt.”

„Itt leszek minden bizonynyal.”

Eljön a szombat. Eljön a hat óra is. Béla

csak úgy, hogy az a rokona, ki mára ígérkezett, nem jöhet. De siessen, el ne felejtse!

A jó borralaló megteszi hatását. Nehány perc mulva már benyit a bérszolga a mondott helyen s jelenti a nagyságos asszonynak, hogy: „az a fiatal, szőke ur, a rokona, ma közbe jött akadály miatt nem jöhet el.”

De fátum! Épen ezen időre esett, hogy Budapest főváros hatósága nem nézhette tovább, miszerint némely utczában mig öt 8-as számú ház is volt, addig más számok teljesen hiányoztak. Elhatározották a házszámok rendezését s így történt meg, hogy az X utca 15. szám kapta a 22-ik számot, a 15-ös szám pedig más háznak jutott, ezen számváltoztatásnak azután természetes következménye lön (sok zavar, félreértés s bonyodalom, többek között,) hogy a hordár mondogáját az X. utca 15-ik ház., 7. ajtószám alatt nem G. asszonyságnak mondta el.

Erről pedig sem ő, sem Béla barátunk nem tehetek, ki az új számozásról nem is gondolva, biztosan vélte tudni, hogy imádotta *) X. utca 15-ik ház., 7-ik ajtó szám alatt lakik.

De hát kinek mondta el a hordár az üzenetet, hanem G. asszonyságnak?

Egy más csinosabb, fiatal asszonynak, ki emellett özvegy sem volt, sőt váratlanul néhány napi távollét után megérkezett férje oldalán oly boldogan ült, mint az fiatal házasság félnél elvárható. Ha a novemberi napon földet rázó dörgéssel a villám ütött volna közéjük, talán akkor sem ugrik fel gyorsabb mozdulattal helyéről a fiatal férj.

„Kinek üzenték ezt?” riad a hordárra.

Ez megijedve e váratlan hatáson, remegve ismétli a megbizást, de az asszonyság nevével el-
felel, a lakczimre azonban biztosan emlékszik

Néhány szó a Phylloxeráról.

Segíts tenmagadon és az Isten is megsegít. Ezen példabeszédet tartásuk szem előtt, kik magukat a károsodástól s a Hegyalját a végényesztől meg akarják óvni, mert arról meg vagyok győződve, hogy ha e szőlőtető ide behurcoltatik, indolentiánk, a hatóság rendeletei iránt engedtelenségünk, de kivált azon hajlamunk mellett, hogy a tudomány s mások szomorú tapasztalatait ignorálni s fitymálni és semmibe venni szoktuk, a Hegyalja egy évtized alatt mulhatatlanul elpusztul s cseresnye s mandolafát fogunk ültetni a furmint helyett.

De hogy kiki önmagát óvhasssa, mindenek előtt ismernie kell a bajt, mely ellen küzdeni akar s ebbeli ismereteit jobban sehonnan sem ismerheti, mint Herman Ottonak a m. k. természetudományi társulat által e célra kiadott füzetéből, melynek czime: A f y l l o k s z é r a.

Vészkiáltás a magyar szőlők érdekében, melyet e társulat a közjó céljábólót krajczáron árul.

E füzetkében a pusztító rovarrá vonatkozó minden tudni valót megtalálja az olvasó, a baj komolyságának a tudomány s gyakorlati szomorú tapasztalatok mai állásának megfelelőleg minden mivel ember által érthető nyelven; igen hü és szép ábrák kíséretében.

Főispánunk ö méltósága, mint a Phylloxera megyei bizottságának elnöke sietett is e füzetet elnökiileg a szolgabíráknak terjesztés végett ajánlani.

Az önvédelem egy másik módozatára is kívánom itt legalább a s.-a.-ujhelyi szőlőbirtokosokat figyelmeztetni.

Ki gyanus kinézésű szőlő tökéjének gyökereit, kivált melyeket Kassáról vagy máshonnan hozott, annak idején saját megnyugtására meg akarja vizsgáltatni, ha azt a hatóság utján Magyar-Óvárra küldi, holnapokig várhat a vizsgálat eredményére.

S ezért figyelmeztetem a közönséget, hogy S.-a.-Ujhelyben is van erre nézve szakértő, Galik Géza ur személyében, ki ez állatot s pusztítást tanulmányozván, azt görcsövileg, úgy a megyei Phylloxera bizottságnak, hová, mint szakértő meg lön hiva, mint a zemplénmegyei orvosságyszerész-egyletnek is bemutatva s ki a vizsgálatra felkérve azt szívesen teljesítendi.

S.-a.-Ujhely, 1879. decz. 24.

Chyzer Kornél.

Közgazdaság.

Az első magyar általános biztosító társaság által az idej szük esztendőben annyira igazolt s lapunkban is közzé tett intézkedésével, mely szerint a lak- és gazdasági-épületeket az első évben ingyen biztosítja, ha az illető tulajdonos kötelezi magát azokat hat éven át biztosítani, a mint a háztulajdonosoknál és gazdaközönségnél nagy elismeréssel és rokonszenvvel találkozott, oly annyira, hogy az eddig nem biztosított felek is nagy számmal vesznek részt ezen jótékony intézkedésben: úgy némely versenyző biztosító-társaság irigységét és féltékenységet ébresztette fel.

Harcra készülnek a hazai társaság ellen s röpiratokban és körlevelekben igyekeznek ezen üdvös rendszabály hasznát és értékét devalválni. Magasztalják önmagukat és fenhangon kürtölik, hogy

„Kinek üzenték ezt!?! ordítja* még egyszer a dühös férj s nyakon ragadván óriás erővel rázza meg a modera Merkurt.

„Nevét!!!“

„Nem tudom!!“

„Ki üzente, ki az a gazember?!“

„Egy fiatal szöke ur, rokona a nagyságos asszonynak! De engedjen már az ur, mert megfojt“

A már már fuldokló hordárt a kályhához löki s kezét homlokára tapasztva hörgő hangon kiált.

„Hát így asszonyom!?! Így?!! Másfél hónap elég idő arra, hogy az embert neje megcsalja? Tehát önnek már is kedvese van, ki távollétem alatt látogatja önt s ki magát rokonnak adja ki, hiszen önnek itt Budapesten egyetlen egy rokona sincs. Világosság tárul fel szemem előtt, tehát ma egy pásztorát zavartam meg váratlan megérkezésem által? Tehát! Oh jaj!...“

„De uram* szól a majdnem kövé meredt nő.“

„Talán még ezek után is meri tagadni? Oh ezer ördög, kárhozat és pokol! Ezért kelle születnem, ezért kelle nősülnöm? oh én szerencsétlen, balsors sujtotta ember... Meg kell örülnöm!... Ha, ha ha!... meg kell örülnöm...“

„Oh! csak most tudom, mily kis lépés választja el a menyországot a — pokoltól!... De jól van! Boszúmat nem kerülök ki!... Megölöm előbb őt, azután önt, végre magamat!...“

„De uram, szünjék...“

„Hallgason asszonyom, semmi mentség... Nevét annak az embernek...“

„De uram, az istenért...“

„Nevét annak az embernek* hörgé, miközben ismét a remegő hordárnak esett.

„De uram, talán tévedés!...“

„Semmi tévedés! Hiszen tisztán áll a dolog.

a hazai társaság most már mily sikamlós uton halad.

Ezen jó uraknak persze fogalmuk sincs arról, mily kötelezettséget ró egy közhasznú társaságra részvényesei érdekeinek hü megörzése mellett is azon elvitázhatatlan tény, hogy nyereségét és szilárd állását a közönség bizalmának köszönheti. Az első magyar általános biztosító társaság számtalan-szor és ez esetben is tanúsította, hogy kellő időben a biztosító közönség érdekében tud áldozatot hozni. Azok, kik ezen társaság ellen e miatt támadást intéznek, nem képesek felemelkedni az áldozatkész-ség magaslatára; de még ha erkölcsileg képesek volnának is, hiányzik náluk az anyagi erő. — Kigyót, békát kiáltanak tehát még e kézzel fogható jó ellen is és tulmennek a megengedhetőség határán, midőn még a magyar földbirtokos osztály ellen is kikelnek, azt fogván reá, hogy nem bir annyi józan-sággal, annyi belátással azt felfogni, miszerint az ő fözetjük jobb a magyar társaságénál; a magyar ember nem tud számítani, elfogad drága díjakat és bármily nehéz feltételt, ha azt mindjárt fizetni nem kell.

Ilyenmel és e félékkel akarják a közönséget felvilágosítani, vagy jobban mondva bizalmatlanná tenni azon társaság ellen, mely mindig első volt, ha engedményeket és kedvezményeket kellett és lehetett nyújtani a biztosító közönségnek.

Nem várta az első magyar általános biztosító társaság soha azt, hogy kényszerítették valamely újabb engedményre, mindig saját kezdeményezésére tette és a mi földolgo, általánosan kiterjesztette azt az egész biztosító közönségre, míg a többi társulatok csak ott és oly feleknél engedtek a díjakból, a hol és a kinél arra pressió utján kényszerítve látják magukat.

Egy szusz alatt mondogatják ezt és azt is, hogy az az első ingyen év tulajdonképen annyi mint semmi, az nem is kedvezmény, mert az általuk alkalmazott olcsó díjak és egyéb dús mértékben a közönségre pazarolt engedmény sokkal több és nagyobb előnyt nyújt, mint az első magyar általános biztosító társaság.

Azért tehát csak rajta magyar közönség, vidd el fillérideit ezen sanjara esztendőben is azokhoz, kik oly kegyesek lesznek azokat Magyarországon kívül saját céljaikra fordítani. Bizony abból magyar akadémiára, árvizkárosultak részére vagy más hazai célokra, ha vissza kerül is pár sovány garas, de bőkezűleg adakozott ezek bizonyára nem.

Mi csak azt ismételtjük, hogy a hazai társaságunk által nyújtott első ingyenes év oly kedvezmény, melyet minden háztulajdonos és földbirtokosnak két kézzel kell a mostani szük viszonyok között megragadni, mert ilyen előnyt más társaságok nyújtani nem képesek.

A szőlőművelő közönség figyelmébe.

Tokaj-Hegyalja szőlőgazdálkodással foglalkozó közönsége örömmel értesült, — Szalay, Jókay, képviselő urak felszólamlása következtében, — Tisza Kálmán belügyminister urnak a képviselőházban tett nyilatkozatáról, melyben igéri, hogy a kormány törvényjavaslatot fog a borhamisítás megakadályozására beterjeszteni. Teljes bizalommal reméljük, hogy a kormány (a szőlőbirtokos osztály érdekében, valamint közegészségi szempontból is) azon törvény javaslatban a borgyártásnak határozott betiltását fogja eszközölni.

Ország-szerte általános a panasz, hogy ezer

E hordárt X. utca 15. ház 7-ik ajtószám alá küldték. Itt ön lakik, itt mi lakunk. Ugy-e?!!“

„De uram, talán az új házszámzás*?! Szól végre a hordár.

„Új számzás? új számzás!... Az lehet. Utánna fogok járni, de ha nem igaz, de ha ide szólt mégis, akkor vége önnek, vége önöknek...“

S ezzel ragadja magával a hordárt, kalapot is csak a szakácsné nyom a lépcsőn fejébe.

Rohannak fel a régi 15. szám 7. ajtóhoz.

„Lakik-e itt egy asszonyoság?“

„Igen is“

„Asszonyom várt-e ön ma estére egy fiatal embert?!“

„De uram! Nincs szerencsém önhöz s így ilyen bizalmat igénylő kérdésre nem válaszolhatok! Isten önnel!...“

„Az égre asszonyom hallgasson meg! Ha ön kegyesen igennel válaszol, úgy én ismét nyugodt, boldog ember vagyok, ha azonban kétségben tart vagy épen tagadólag felel, úgy én itt a földön már elkárhoztam.“

„De uram! Még most sem tudom!“

„Ugy! Igaz! En N. N. másfél hó óta házas vagyok, ma ezen hordár egy üzenetet hozott, mely ha nem önnek, de csakugyan önöknek szólt úgy én három emberéletem fogok kiontani...“

„Tehát igen! Hozzám ígérkezett ma egy fiatal rokonom.“

A kik N. N. urat e szavak hallása után látták a régi 15-ik számtól az ujig és még ott is a lépcsőn fel a 7-ik ajtó számig rohanni, megesküdtek volna reá, hogy ezen ember egyenest a Lipótmézről szabadult ki.

Fiatl nejt görcsös zokogás között találja. Igyekszik engesztelni. Ezer bocsánatot kér. Állítja, hogy ez mind végtelen szerelmének követke-

meg ezer akó számra hever pinczébe két évi termése is a birtokosnak és nem képes elértékesíteni boraiból korcsmárlásra sem: mert a sokkal jutányosabban előállítható gyártott műborokat vásárolják korcsmárosaink, nemcsak a fővárosban; de ország-szerte mindenfelé.

Tekintettel, hogy a szőlő, mely leghosszabb időt kíván beérlelésére s így többször bizodalanná teszi a fagy, jég, öböl, Tortrix Pilleriana hernyó a szőlőbirtokos szorgalmát és a szőlőmunkálatokba fektetett tőkét:

Tekintettel, hogy a szőlőbirtok az, mely holdanként, a szántóföldadóhoz mérten, két, sőt háromszoros adóval van terhelve, hozzá véve még a nagy dézma váltságot:

Tekintettel, hogy gyengébb minőségű; külföldi kivitelre nem alkalmas, — tiszta természetes boraikat befogvasztásra nem értékesíthetjük; mert a gyárilag nagymennyiségben előállított, adóztatás alá nem került, a közegészségre káros hatású műbor, leszorítja a belpiaczról.

Mindezek alapján, a szőlőbirtokos osztály, mint tetemes állami terheket viselő, méltán és jogosan kérelmezheti a kormány és törvényhozó testülettől, egy oly törvény alkotását, mely nem csak a veres borok, — melyről felsőbb körökben beszélnek, de általában minden borhamisítást és borgyártást eltílt.

A most szünetelő törvényhozás alkalmával kívánatos lenne, hogy minden bortermelő vidék, országos képviselőjét felkérje, hogy választóinak anyagi előmozdítása, adóképeségének lehetővé tétele tekintetéből, oda hassanak, hogy a műborgyártás általánosan betiltassék és a borhamisításra szigorú törvény alkottassék.

Mád, 1879. deczemberhó 17-én.

Pataky Alajos.

Levelezés.

Szerencs, 1879. decz. 25.

Tekintetes szerkesztő ur!

Humanistikus és modern büntető eljárásunk népünk természete, jogérzete és műveltségével szemben hova vezet? erre feleljenek azok, kik a szigorú nyomozat és büntetési eljárás helyébe a mostani enyhe eljárási bánás módot és büntetést léptették életbe.

Rövid két év alatt a szerencsi járásban — eltekintve a temérdek lopás, verekedés és más nemű kihágásoktól — második rabló-gyilkosság követte-tett el, az első rabló-gyilkosságot Mikó és társai követték el Mád és Zombor között, f. hó 9-én pedig Körömbé Kiss István és Kiss János telkes-gazdák és unokatestvérek Auer Moricz 70 éves izraelita zugiskola tanítót ölték meg pénzéért, borzasztó módon, ugyanis Auer kölcsönzött pénze kamatát elment kérti Kiss Istvánhoz, hol Kiss János és a falu kovácsa jelen voltak, ekkor elutasították Auert, hogy jöjjön el délután, Auer délután megjelent Kiss Istvánnál, hol Kiss Jánossal már vártak rá, a kamat fizetés helyett megragadták, megfojtották, 14 oldalbordáját összezúzták és gégejét összehorpasztották s ekként meggyilkolták, ezután kezeit lábához guzsba összekötötték és elrejtették. Éjjel a setéség oltalma alatt egy törekhordó-kosárba téve, a Kiss István háza előtti kutba dobták, ez történt 9-én éjjel. A nép, különösen a zsidóság nem tudták mire vélni Auer eltűnését, 11-én délután egy a kutbaesett vedret akarták vasmacskaival kivenni s a veder helyett egy ócska zsiros sapka

ménye. Hogy őt indulata ragadta el, azt sem tudta mit beszélt. Ezentul okosabb lesz. De most érzi, hogy ő egy vegtelen nagy számár, több, egy féltékeny rinoceros volt.

Elhiszik neki, de semmi felelet.

Egy órai könyörgés után végre letörli könyeit a nő, rendbeszedi vonásait s rezgő, de elég tiszta hangon kijelenti, hogy ő ezentul nem akar neje lenni, ő — válni akar.

Eleintén vigasztalja magát N. N. ur, hogy ez csak pillanatnyi, ideig-óráig tartó gondolat, de midőn ismételt könyörgései pusztán hangzanak el, midőn egészen határozottan hallja a végzetes szavakat ismételni, ekkor kezdi belátni, hogy neki tulajdonképen nincs is oka örülni, sőt, hogy ő volt egyike azon embereknek, kik a boldogtalanság mellett szerfelett — neveltségesek.

Feltámadt benne a bosszu érzete. Azon embernek, ki mindezen zavarnak az oka, mert megkellett volna néznie a ház számot: azon embernek lakolnia kell, ő megöli azon embert. De ki az? Megfogja tudni. Annál is inkább lakolnia kell, mert szinte hallja, szinte képzele, hogy fog-nak mulatni, hogy fognak, hogy fog ő kacagni az ő felsülésén. Meg kell tudnia nevét.

Ezentul mindeneste ott volt a régi 15-ik szám kapualja alatt — és várt. A házmeztet lekenyerezte. Végre egy este jött Béla barátunk, a hármester int, erre ő egyenest Bélához ugrik e szavakkal: „uram ön az első emelet 7-ik ajtó szám alá igyekszik?“

„Ha én úgy eltalálhatnám nevét uram, mint ön most szándékomat...?“

„Nevem N. N., biztosító társulati hivatalnok vagyok. S az ön neve uram?!“

„En K. Béla jogász vagyok, mivel szolgálhatok?“

jött a felszínre, a második fogásra Au ki. Ezen körülmény csi k. járásbíroságh erőlyes és tapintato vos és körorvossal színére, vagyis Kó folytán a gyilkosság konstataáltott, a je intézett azon kérdé tésével ki volna gy kisebb nyomra veze de itt az erőlyes meg, hanem Auern tén minden lépésé és így vezettette u meg, hogy délelőtt délutánra ismét is éves leánykától tud látta bemenni Auert lyesen házmotózás s ladjában talált b vette a pénzt? K takarékpénztárból még valahol több me hogy nincs több pé léképiletekben, sz tatta az erőlyes ny sertésölpadlásán te Kiss Istvánt le ta bevallotta, büntárs vezve meg. Ez kutatás itt is ered színjében tetemes pénzből, sőt még a ezután Kiss János nyomozat 15-én de hogy a gyilkosság rékpénztárból is az rabló-gyilkosságnál is — gyanuját kik

Ily ügyes r is becsületére vál gyilkosság kiderité ezek megkerülés mozó bíró ur érde mat érdemtelenn nyilvánosságra a t esetet: hogy erőly bíránkat — ki te elismerésbe részes tán 600 frnyi ö kolt után 13200 fr gult egész életé illőleg „vuherozot

A k

— Alak és t

Nem irási v keserü ézet nehe bár meddő pana

Dicső hazá minde a vallásfele tását. Ujhely vá törvények megsér közelébb vásár b tális ünnepét br ára, tehát épen egy pótvásár, en

„Hát ura ficzkó!“

„Hah! ura Magam i

„A többi

„Lakom X szám alatt.“

Másnap t mint ellenfele bet a vivásnál nül össze-vissz

N. N. ur ezen idő alatt meglátogatja biztatja a súly beteg jobban gyakrabban, ságnak, gyakra bohókodásaiva ki figyelmét, től — annyira

N. N. ur kelhet. Félték mét eszébe.

Pedig h Nagy k

A roszt esett többé ha N. N. ur régi, mint az van olyan ss

jött a felszínre, a vasmacska leeresztése után a második fogásra Auer guzsba kötött hulláját húzták ki. Ezen körülmény azonnal bejelentetett a szerencsi k. járásbíróhoz, minek folytán Kolos Barna erélyes és tapintatos k. aljásbíró ur a járási orvos és körorvossal 12-én a rabló-gyilkosság helyszínére, vagyis Körömbé sietett, hol a boncolás folytán a gyilkosság következtében beállott halál konstatáltatott, a jelen volt nép és előjárósághoz intézett azon kérdésre: hogy a gyilkosság elkövetésével ki volna gyanúsítható, senkitől semmi legkisebb nyomra vezető adatot nem lehetett ki tudni, de itt az erélyes nyomozó albiró nem nyugodott meg, hanem Auernak 9-én reggeltől délutánig történt minden lépéséről tudomást szerzett magának és így vezette magát nyomra. A kovácstól tudta meg, hogy délelőtt Auer Kiss István volt, hová délutánra ismét ígérkezett megjelenni és egy 15 éves leánykától tudta ki: hogy délután csakugyan látta bemenni Auert Kiss Istvánhoz. Ezután szemlén hazamotózást tartott Kiss István házában, s ládájában talált bizonyos összeget. E kérdésre: hol vette a pénzt? Kiss István azt felelte: hogy a takarékpénztárból vette kölcsön, e kérdésre: van-e még valahol több pénze. Azt felelte Kiss István, hogy nincs több pénze, a motózást a házban, meléképületekben, szalmában, padláson tovább folytatta az erélyes nyomozó bíró saját kezével és a sertésőpadlásán tetemesebb összeget talált, ekkor Kiss Istvánt le tartóztatta és Kiss István bűnét bevallotta, büntársul Kiss János unokatestvérét nevezve meg. Ez eleinte tagadott, azonban a kutatás itt is eredményre vezetett és háza meletti szinjében tetemes összeget talált meg a rablott pénzből, sőt még a hó alatt is talált rablott pénzt, ezután Kiss János is beismerete bűnrészességét, a nyomozat 15-én délutánig tartott s kiderült az is, hogy a gyilkosságot jó ideje tervezték és a takarékpénztárból is azért vettek fel pénzt: hogy a rabló-gyilkosságnak ha netalán feltűnően költenének is — gyanúját kikerüljék.

Ily ügyes nyomozat a párizsi rendőrségnek is becsületére válnék. Miután a Mikó-féle rabló-gyilkosság kiderítése és az állam részére kikerített ezrek megkerülése is egyedül fent nevezett nyomozó bíró ur érdeme, melyért a megdicséző jutalmat érdemtelennül más nyerte el, ez okból hozom nyilvánosságra a t. hirlap olvasóközönség előtt ez esetet: hogy erélyes és tapintatos nyomozó aljásbírákat — ki tetőtől talpig kriminálista — belső elismerésbe részesíteni sziveskedjék. A kutatás folytán 600 frtnyi összeg találtatott meg, a meggyilkolt után 13200 frtot képviselő kötvények. A boldogult egész életén át kapargatott és nemzetéhez, illőleg „vuhorozott.“

„Figyelő.“

A közönség köréből.

— Alak és tartalomért a beküldő felelős. —

S.-a.-Ujhely, 1879. decz. 18.

Nem irási viselkedés, de a bántalmazás szülte keserű érzet nehezedik tollamra, hogy ezek hangos, bár meddő panasza kifejezzem.

Dicső hazánk törvényei hangosan rendelik el minden vallásfelekezeti ünnepeinek tiszteletben tartását. Ujhely városában úgy látszik lehetséges e törvények megsértése mint az abból is kitűnik, hogy közelebb vásár bérlők a gör. kath. egyház két decretális ünnepét brutaliter profanisálták. November 20 ára, tehát épen sz. Mihály napjára hirdettetett ki egy pótvásár, ennek beszüntetésére, illetőleg áttéte-

„Hát uram, ön egy haszontalan, szeles ficzko!“

„Hah! uram ez sértés, ezért felelni fog!“

„Magam is azt akarom!“

„A többi segédeink intézik el!“

„Lakom X utza 15. ház, I. emelet 7-ik ajtó szám alatt.“

Másnap meg van a párbaj. Béla ügyesebb, mint ellenfele — egész életében alig tanult egyebet a vivásnál — s a féltékeny férjet kegyetlenül össze-vissza szabdalta.

N. N. ur sokáig élet-halál között lebeg, ezen idő alatt Béla, mint lovagias emberhez illik, meglátogatja volt ellenfelét, gyengéd szavakkal biztatja a súlyos lázban fekvőt. Nemsokára a beteg jobban lesz, kéri Bélát, látogassa meg gyakrabban, Béla szívesen tesz eleget a kívánságnak, gyakran mulattatja a beteget mindenféle bohókodásaival. A csinos menyecske sem kerüli ki figyelmét, ki most már nem akar válni férjé- től — annyira megsajnálta őt szenvedései közben.

N. N. ur teljesen felépül, már ismét utra kelhet. Féltékenynek lenni azonban nem jut ismét eszébe.

Pedig hát!...

Nagy kópé az a Béla!

A rosz nyelvek azt állítják, hogy ez az esett többé semmi zavart sem okozhatna, mert ha N. N. ur nincs otthon az X utcában, úgy a régi, mint az új 15. sz. I. emelet 7-ik ajtó alatt van olyan ssszonyság, ki vár — rokont.

Nolira.

lére lépések is tétettek részünkről az illetékes helyeken, de czélt nem értünk s a már jóvá nem tehető hiba az intézőközegek figyelmetlenségének rovatott föl. Alig hogy ezt lenyeltük decz. 18-ára, sz. miklós napra tüzetik ki a másik. Már, uraim ez több a figyelmetlenség, ez szándékos gonosz secatura, melyet eléggé perhorrescálni, nem lehet. Mert a novemberben okozott felháborodáson okulva csak sziveskedtek a vásárbírák kezükbe venni a naptárt s a vörösbetűk vagy akár melyik gör. katolikus polgár megmondotta nekik a komoly akadályt.

Jó lesz nem téveszteni szem elől, hogy „minden jogot másik joga korlátoz“. A piac bíráknak vagy a vásárbírlóknak van joga a napot megválasztani, de ne feledjék, hogy nekünk, kik Zemplénmegyében az uralkodó vallásfelekezeti elemet képezzük s a hazának hasonjogu polgárai vagyunk, van jogunk követelni, hogy érdekeinket respectálva, canonizált ünnepeinket ne becselenítsék.

De eltekintve a lelkieltől, mert hiszen erre fájdalom mai napság kevesen hederitene, nagyban vannak megtámadva hitsorsosaink anyagi érdekei, kiknek keblében tusára kél a lelkiismeret s a megélhetés kétségbejött kérdése. A könnyelműség és roszakarat hány ember nyugalmát dulta föl! Mert még az éhheli küzdés biztos kilátása sem könnyen kapacitálja azon buzgó vallásos szívet ki gyermekora óta, e napon mindig ott térdelt sz. miklós képe előtt, hogy most föntartását biztosító iparczikkeivel ott vessződjék a Hecske szennyes bódéiban.

Mily sokjába kerül szegénynek az isteni tisztelet hónapokon át érzi s az elmulasztott vásár veszteségeit nehezen heverí ki. Vagy hány vidéki pór égető szükségleteinek fedezését jobb meggyőződésének áldozta fel, nem is említem a családos s így sokban megszorult lelkészeket, kik ily módon csak a következő vásárra utalják.

S mind ez miért? mert a vásárbírlóknak úgy tetszett. Hát itt nincs semmi ellenőrzés, nincs magasabb forum, mely hivatva volna a vásár meghatározott napjáról előleges hivatalos tudomást venni s így a scandalizáló visszaéléseknek elejét venni? Ha nincs, úgy a sajnósan történtek után kívánhatjuk, de kívánjuk is, hogy legyen. Továbbá kérjük a közigazgatás illetékes közegeit, hogy ezen a vallásos érzelmét mélyen megrendítő, lélekbotránkozató s anyagilag oly annyira káros merénylet okozóját, ki oly vakmerő cynismussal követte azt el már másodízben, vonják kérdőre s esetleg fenytsek meg. Mert e tett az elbizakodott perfdé kihívás bélyegét hordja magán. Ez egy ember merész s talán büntetlen játéka, egy tekintélyes s hatalmas számmal, mert Zemplénmegyének 95000 görög katolicus lakosa van, kiknek nagyobb része az említett s profanisált ünnepeken sz. bucsukat tartott, sőt az utóbbin maga az ujhelyi hitközség is ájtatos körmenetekkel tisztelte meg templomának védszentjét.

Vegyék tudomásul azok a kiket illet, hogy az ily botrány a megyei főváros renomméjának rovására történik s egy jelentéktelen egyén ily önkényes eljárása a város reputációjából sokat levon. Mi pedig hangosan tiltakozunk az ily visszaélések ellen s a további esetleges ily fajta merényletek meggátlását erélyesen kérjük.

B. Mihály.

Külömfélék.

Helyi és megyei érdekűek.

Lapunk jelen száma utolsó ez évben. Ez alkalommal forró köszönetünk kell kifejeznünk mindazoknak, kik egy hosszú éven át fáradozásainkat anyagilag és szellemileg támogatták szivesek voltak. A nagybecsű bizalmát jövőre is kikerjük s kívánunk boldog ujesztendőt.

Az előfizetéseket tisztelettel kérjük postautalvány-nyal mielőbb beküldeni, hogy a nyomtatandó példányok számáról ideje korán gondoskodhassunk.

A zemplénmegyei orvos-gyógyszerész egyesület javára rendezett hangverseny és táncvizgalomról, tér s időhiány miatt, most röviden csak annyit mondhatunk, hogy annál népeesebbet régen látott a jótékony célokra mindig megnyitó megyeházi nagyterem. Az egyesület segély-alapja e mulatság által bizonyára szépen gyarapodott, miáltal a siker ez irányban is örvendetes. A hangverseny igen élvezetesen folyt le s a közreműködők mindannyiszor zajosan megtapsoltattak. Felesleges megjegyeznünk, hogy a rendezés minden ízében korrekt volt; meggyénk fáradságtalan főorvosa megmutatta, hogy tapintat, izés és figyelem dolgában messze földön ritkítja párját. A nagy közönség nevében szives örömet nyújtjuk át neki az elismerés koszoruját, melyet bizonyára meg fog osztani érdemes kartársai- val, kik fáradszó munkájában kézséges támogatói voltak. A sorshuzás, valamint az estély egyéb részleteiről közelebb bővebben fogunk megemlékezni.

Az állam által adott 8000 forint, a közgyűlés határozata szerint, kukoricza vásároltatott a munkaképtelen inségesek részére s az, az illető szolgabírók által már ki is osztott. E segély mind-össze is 14 napra való, hogy lesz-e folytatása? a belügyminiszter ertől függ, a kihez a felterjesztés e tekintetben szintén megtétezt.

Eljegyzés. Szilágyi Béla helybeli kir. tvszéki jegyző, folyó hó 25-én váltott jegyet Diószeghy János itteni ügyvéd bájos és szeretetre méltó leányával — Diószeghy Jolán kisaszonnyal.

Harangodi levelezőnk írja: A nehéz, nyomor- rúságos idők egymásután sötétnél sötétebb árnyat vetnek. A kaki bíró, e község egyik legtehetősebb földésze, a közelebbi szikszói vásárt megelőző nap délutánján otthonról egyedül a szikszói vásárra indult. Még Ongán a kocsmában látták, ott kissé fellelkesült állapotában pénzével kérkedett s onnan tovább utazott. Ez óta senki sem látta, — hihetőleg meggyilkoltatt; a szikszói járásbírósg által meg- indított vizsgálat még eddig semmi eredményt sem mutat fel.

Ehhalál. A nagymihályi szolgabíró jelentése szerint Márkon egy 19 éves ifju az éhhalál áldo- zata lett. Általában a megye felvidékéről igen szomorú hírek érkeznek, melyek az ottani nyomort rajzolják. E tulsötét hírekkel szemben nekünk bizonyos rezelvált állást kell tartanunk, nehogy a kedélyek még jobban felizgattassanak s ezekből csakis azokat hozzuk nyilvánosságra, melyeknek megtörténte hatóságilag konstatálva lesz.

Az inséges megyei közmunkák terve és költ- ségvetésével a kir. építészeti hivatal már nagyobb- bára elkészült s az körülbelül jövő januárhó első felében fel is fog terjesztetni jóváhagyás végett a közlekedési minisztériumhoz. A miniszteri engedély leérkezésekor már a tél szigora is bizonyára enyhülni fog, miután a jelenlegi zord időjárás mellett különösen földmunkálatokat teljesíteni lehetetlen. Tartunk tőle, hogy a miniszteri elintézés ép úgy késni fog, mint minden ügy, mely egyszer a bürok- ratizmus ezerágu retortájába belé kerül. Így va- gyunk a vetőmag-kölcsön kérdésével is; a közgyű- lés e tárgyban még az ősz elején felirt s reá még mindekkoráig választ sem kapott, pedig ugyancsak sürgették az összeírást felülről, míg végre is az lett az eredmény, hogy elfogyott egynéhány liter tinta a hangzatos frázisok leírásánál, azonban a földek nagyobbára vetetlenül maradtak.

Mai számunkhoz mellékelve veszik olvasóink a Franklin-Társulat kiadásában megjelent könyvek jegyzékét, valamint ugyancsak a Franklin-Társulat- nál megjelenő hirlapok előfizetési fölhívását. Ez utóbbiak között a legrégibb, az immár 27-ik évfolyamába lépő „Vasárnapi Ujság“, mely nagy képes hetilapnak, az olvasó közönség e kipróbált házi barátjának, jövőre legjobb ajánlása képeinek évről évre szaporodó száma és szebb kivitele mellett, kiváló irodalmi erők által kiállított, folyvást növe- kedő változatos tartalma, mely teljesen fölöslegessé teszi a magyar közönségnek hasonló külföldi lapok járatását; míg társlapja, a „Politikai Ujdonságok“ a politikai heti események gondos és hű összeállít-ását adja. A „Képes Néplap“ a legolcsóbb képes hetilap, a kevésbbé vagyonosok vasárnapi ujsága, tanulságos és mulattató tartalommal s a politikát tárgyaló rendes rovattal; ezek kiegészítője a „Vi- lágkrónika“ című képes melléklet, mely hetiköz- lönynek, ép úgy mint a „Képes Néplap“-nak, egész évi ára csak 2 frt. Ez iv tartalmazza ezenkívül a „Jogtudományi Közlöny“ szaklap előfizetési fölhi- vását, továbbá a Franklin-Társulat által kiadott naptárak, ünnepi és alkalmi ajándéku szánt könyvek, ifjusági iratok, szépirodalmi művek, regények és novellák, tudományos művek, közérdekű népies iratok, népköltészeti és adoma-gyűjtemények, nyelv- tudományi, történelmi és földrajzi művek és ima- könyvek bő és nagyválasztéku jegyzékét, a mint erről a mellékelt iv megtekintésével mindenki meg- győződhetik.

Halálozások. Szilágyi-Ambrózy Zsófia stestvére: Ambrózy Antal, szomorodott szívvel jelentik férje, illetőleg sógora, Somlyói Szilágyi Pál Zemplénmegyei tisztségviselőjének f. évi decemberhó 22-én, életének 74-ik évében, végelgyengülésben történt gyászos elhunytát. Ördögh Mihály neje, szül. Tertszánszky Mária, Eperjesen, hova rokonait látogatni ment, f. hó 24-én reggel hirtelen elhunyt. — Sárospa- takon f. hó 24-én kísérték örök nyugalomra So- mossy Zsuzsanát, néhai dr. Szeremley Gábor hit- tanár özvegyét.

Nyilvános köszönet.

A zemplénmegyei egészségügybeliek kölcsönös segélyegyletének igazgatósága kedves kötelességé- nek tartja az alábbirt t. cz. hölgyeknek, kik az egyesület alaptökeje javára f. hó, 27-én rendezendő sorsjátékhoz nyeremény-tárgyakkal járulni szives- kedtek, ezennel nyilvános köszönetét és haláját kifejezni.

S.-a.-Ujhely, 1879. decemberhó 27-én.

A t. cz. adakozók névsorának III-ik és utolsó közleménye:

Besseney Erzs, Biringer Arthurné, Csajko- vits Mariska, Diószeghy Erzs, Diószeghy Róza, Diószeghy Vilma, Farkas-Éva Jolán, Fekete László, Förster Gizella, Frieder Zsigmondné, Führer Erzsébet, Grosz Róbertné, Guttman Janka, Guttmann-Weinberger Mária, Horváth-Riel Flóra, Horváth Imre, Karsa Bertiné, Karsa Emma, Kellner Róza, Keresztessy Lajosné, Kérészy Emma, Kiss Ödönné, Klein Gizella, Kolos Gyuláné, Kopper Jó- zsefné, Lukovits Emma, Mayer Natália, Nemes- Markus Kata, Orosz Anna, Pap Lászlóné, Petrako- vits Irma, Raisz Viktorné, Reichard Janka, Roth Róza, Sólalmi Aranka, ifj. Schön Vilma, Stark Eteleka, Szemere Lajosné, Szentgyörgyi Vilmosné, Szunyoghy Dezsóné, Szvoboda Fanni, Törzseök La- josné, Gróf Wallis Gyuláné, Weinberger Gizella.

Levelek 1848ból.

(Vége.)

Ma Görgey fővezér, Bakó — gávai születésű, Würtemberg huszár kapitány kíséretében lóháton meglátogatott bennünket s itt ebédelt velünk. — Reggeltől fogva erős ágyuzás hallatszott a távolból délfelől. — Perczel, kinek még Győrnél kellett volna egyesülni seregünkkel, — mint Görgey mondá, későn hagyva el a Stajer határokon tartott állását, bizonyosan a Windischgrätz jobb szárnyára bukkant s azzal ütközik. — Ha Perczel Mórictól eddigi szerencséje ma se hagyta el, egy valami örvendest hallhatunk e napokban felőle.

Görgey oly egykedvűleg beszélt ebéd felett a folytonosan döngő ágyuzás közt Perczéről, mintha ott nem is magyar seregek küzdenének. — Gúnyosan hűsnek czimezvé őt stb. Nem szeretem egy fővezérben az ily kicsinyes modort, kevésbé ez előtt ment Bicskére vissza, a mi dandárunkat hagyva újra, seregét fedező utócsapatul.

Pest. Január 4. 1848.

E levellem utolsó hozzád táborozási életemből, — néhány nap múlva oda haza leszek s midőn nem is álmodnád, — baráti lakodba köszöntök be s nálad keresek egy kis pihenést s vigasztalást, a méltatlan bántalmakért, melyekkel engem sértettek.

Clementis Gábor őrnagyom, — kivel mint legöregebb százados, holmi aprólékos szolgálatbeli összeütközések miatt nem a legbarátságosabb lábon álltam, Görgey fővezérnél, kivel ő Bécsben — mint magyar gárdist együtt szolgált — a már neked más levelemben is említett Bicskére való szekerkerdésemet annyira elvádolt, — hogy a fővezér engem ki sem hallgatva, meg sem kérdezve — egy napi parancsában, tisztségemtől megfosztott.

Itt Pesten felkerestem őt ma az angol királynőhöz címzett vendéglői főhadiszállásán, ki se hallgatott, hasztalan szállaltak fel mellettem, velem hozzá jött tisztársaim s én ki nem használésból, nem mellékes tekintetekből; egyedül hazám szent ügyéért s buzgalomból fogtam fegyvert s hagytam el csendes tűzhelyemet, általok pellengére tettem. „Si licet inparvis exemplis graudibus uti.“ hidd meg! csak e perczen tudtam Coriolan lelkületét felfogni, kit én mint gyermeket csodáltam, mint hazafit sohasem becsültem. — Némi vigasztalásomra az szolgál, hogy Karssa és Albert Pál zászlóaljambeli hadnagyokat szinte ezen sors érte, kik ugyan jobban megérdemelték sorsukat, mert ők öt nap múlva itt Pesten csatlakoztak zászlóaljunkhoz s az, hogy a fővezér ezen szigorú eljárása által a seregnél mutatkozó fegyelem tágulást akarta megorvosolni — s ha ezen bajon csekély személyem áldozatul estivel segítve lesz, megnyugszom végzetemen. — Mert itt Pesten a majdan alább megemlített móri csatavesztés s a Győrtől kezdett lelket és buzgalmat ölt visszavonulás után, annyi volt a zászlóaljat elhagyott honvéd és honvéteszt, hogy a hadügyminiszterium decz. 31 és január 1 én falragaszok és szigorú parancs által összeszedtén a Pest-Budán ögyelgő népet; a nagy téren több mint hat ezer embert gyűjtetett össze s köztök mintegy 400 tiszt, kiket úgy küldöztek ismét onnét zászlóaljaikhoz.

Buda-Pest 31. decz. óta, már a magyar kormányának nem is székhelye többé, ezen és ezt követő napjain januárnak, mind a kormány, mind a képviselőház, — mindenestől, mit e néhány nap rövidsége megenged, még e jelen perczen is vándorol az alföld lapályai felé Debreczenbe. — Vagy ha ott se lenne még bátorságban, meszebb keresvén egy időre menhelyet.

Perczelt 30. decz. Mórán régi szerencséje elhagyta, ő ugyanis, úgy mint azt nekünk Görgey fővezér Gallában mondá, az ellenség jobb szárnyával Jelasits alatt találkozott s elbizva magát, háromszoros erő ellen, a helyett, hogy kikerülve minden csatározást is, Budára sietett volna, ut közetet fogadott el s itt annyira megveretett, hogy csak a mi seregünk balszárnyának Csákvár és vidékéről Karger dandárnak alatt történt segítségre való sietése által sikerült, a Stajer határokon annyi dicsőséget aratott sereg szétvert maradványát megmenteni. — A 8 ezerből állt kis sereg, köztök a szabolcsi önkéntes zászlóalj is, Patay István őrnagyuk alatt igen sokat szenvedett, hat ágyu 200 halott és sebesült s m. e. ezer fogoly esett áldozatul. — Ezen katasztrófa idézte azután elő, mint mondják, Görgeynek azon elhatározását, hogy Buda-Pest többé nem védhető; s így a kormánynak onnét mozdulni kell. — Azonban meglehet, hogy ezen kifogást csak fölhasználja most a vezér s ő sohasem szándékozott Buda-Pestet csataterérré használni.

Decz. 31-én a móri csata után mi is alsó Galláról Bicskére vonultunk, honnét a fővezér és tábor már elvonult, az év első napján pedig Biára (a ref. papnál voltam szálláson) Bián maradtunk 2. és 3-án is. — Windischgrätz már Bicskén volt 2-án s akkor hallottam a Pestről jövő tisztektől, hogy az eltávozó kormány, illetőleg országgyűlés, békeltető küldöttséget küldött Bicskére Windischgrätz herczeghez. — A küldöttség tagjai: Battyányi Lajos, gróf, Mailáth György, gróf Mailáth Antal és Lonovits, egri érsek. — Nem táblabíró eljárás ez ismét pajtás? Ha Bécs alatt álltunk volna, mikor először bementünk az osztrák földre, értem a küldöttség célját; de most mikor ő áll Buda-Pest alatt s fut a békélni akaró egyik fél, a merre lát; nevetség az ily — nemzet alázó eljárás.

Jan. 3-án éppen ebédelni akartunk tisztársaimmal az özvegy Fáy Barnabásnő kastélyában, szíves gazdatisztjénél, midőn a bicskei oldalra ki küldött portyázó huszárjaink jelentik, hogy az ellenség a töltésen Bicske felől közeledik. — Ott hagytuk szíves házi gazdánkat s ebédjét; az egész falut rémülés fogta el, a jó szellemű lakosság nők és gyermekek gyalog és szekereken menekültek velünk. — Mi riadót doboltatva, a helység keleti oldalán, hol az országot Budaörs felé kivisz a faluból, zászlóaljunkkal állást vettünk. — Bián csak három század zempléni gyalogság, — vagy 50 Würtemberg huszár Herczegh századossal s két hat fontos lovas ágyu volt, dandárunk többi része már két nap óta Budaörsön állomásozott. — A falu nyugoti végén a töltésen felállított két ágyunkból, a gróf Bathányi Kázmér bicskei majorjától előbukkanó ellenséges lovasságot lövésekkel fogadtuk az éppen az előtti éjjel esett friss havan, kilehetett venni, hogy a jól célzott golyók mindig találtak.

Erre az ellenség jobb és balra kezdett kibontakozni — s mi még egypárszor reájok ágyuzva, Buda-Örs felé kezdtünk csendesesen húzódni. — Ha az ellenség csak gyaníthatja is, hogy mi Bián ily csekély erővel maradtunk hátra fősergünkötől, aligha a Bábólnában elfogott Princz Preusok sorsára nem jutunk. — A vasasok Bián végig nyargalva csak az első domb tetőig nyomultak utánnunk s minket, kik már akkora a Buda-Örshöz közel eső Török ugró nevű hegynekig értünk s ágyuink hangjára egész dandárunk jött ki segítségünkre, tovább kísérni nem tarták tanácsosnak.

Két óraker délután azonban, mikor mi még mindig a nevezett Török ugrói nyakán állottunk, a balszárnyunkat képző Karger dandárja a hozzánk közelékvő Téténynél erős csatába keveredett, a Mórán győzelmes Jelasits seregeivel s oly kemény ágyuzás keletkezett, mely egész estig tartott — s melyeknek mi az előttünk fekvő hegyek miatt csak földet rázó hangját hallhattuk;

hogy én ily erős ágyuzást a schvecháti csata alatt sem hallottam. — Itt Pesten értesültem már, hogy ez is olyan óvári forma lovas ütközet volt, melynek nagyobb a füstje, mint a pecsenyéje, — huszárjaink egy néhány vasasnémetet lekonzoltak s vagy negyvenet ide Pestre fogva be is hoztak. — Fontos eredménye azonban ennek se volt; mert mind a Karger dandár, mind mi a többi dandárok, a móri csatából megmenekült Perczel táborának maradványait már itt találva, késő estve ide Buda-Pestre bevonultunk. — A világhírű nagy dunai lánchidon, most mentem életemben először keresztül; ideiglenes padlózatok vannak lerakva s azon vonulnak által minden seregeink. — Egyébiránt a Duna maga is oly erősen be van fagyva, hogy a jegen talán ágyukkal is lehetne járni. — Görgey és Perczel, miután a tegnapi éjjel tartott hadi tanács Buda-Pest feladását véleményezte, az itt összpontosult minden seregekkel, felosztottak, — Perczel lehozódik Czegléd felé, Görgey pedig Vác felé, de hogy onnét hová? senkisé meggyanítja.

A budai sánczok, az annyi hazafi készséggel emelt erősítvényei Pestnek, melyeknek rakása s felhanyása körül gyenge növekedés is buzgalommal fáradoztak, újra elhagyatva, mint a többiek, használatlanul jutnak ellenségeink kezébe. — Az egész sereg azt hitte, egész Győrtől kezdett farsztó visszavonulása alatt, hogy majd Buda-Pesten, a budai vár erősítvényeink ágyui fedezete alatt egy vég eldöntő csatát vívunk s Isten segítségével megmutatjuk a hivatlan vendégeknek, hogy nem szabad egy nemzetnek ezer éves jogait annyiszor megújított királyi eskük ellenére büntetetlenül sértegetni; vagy elvérzünk mindnyájan e szent helyen, hová annyi dicső emlékek csatolják a magyart.

Ma már ezen lelket emelő reményeknek mind vége, Pest ábrázolja gyászos, a boltok bezárva, az emberek csüggedtek, az utcák puszták s elhagyottak, mindenki levert arczzal kérdezi a másikat, mi lesz belőlünk!

A budai sánczokba elhelyezett nagy védőágyuk beszegezve ott hagytak, a katonaság folytonosan húzódik át Pestre, egy rész Perczel táborához, a sokkal nagyobb rész Görgeyhez osztatván. — A nagy téren felállított, szinte a Görgey seregéhez csatolt zászlóaljamtól elbucsván, ma kora reggel rögtön szekerest fogadtam s Karsa Endre, Alberth Pál, Szögyényi Ferenc tisztársaimmal dél felé utnak indulok s meglehet, hogy ha a postán ezen levellem késni talál, személyesen még előbb szoritom meg baráti jobboldat.

Mezősy László.

A magyar éjszak-kelet vonat menetrendje

1876. május 15-től.

A vonatok érkezése S.-a-Ujhelybe.

Budapestről: 10 ó. 30 p. reg. — 6 ó. 34 p. este.
Kassáról: 9 ó. 30 p. reg. — 5 ó. 27 p. este.
M.-Szigetről: 9 óra reg. — 5 óra 8 perc este.
Przemysléről L.-Mihályiba: 8 óra 40 perc reggel.

A vonat indul S.-a-Ujhelyből.

Budapestre: 9 ó. 45 p. reg. — 5 ó. 47. p. este.
Kassára: 9 ó. 31 p. reg. — 6 ó. 54 p. este.
M.-Szigetre: 11 ó. 30 p. d. e. — 7 ó. 30 p. este.
L.-Mihályiból Przemyslére: 7 óra 50 perc este.

Hivatalos s magán árverési hirdetések díja, némkülönbön olyanoké, melyek kiemelése nem kívánatlik, 1—100 szóig 1½ kr. azonfelül 1 kr. Kiemelt, keretelt rendes kereskedelmi s üzleti hirdetések termérték szerint számíttatnak és pedig egy centiméter 2 kr. Bélyegdíj mindenkor 30 kr.

HIRDETMÉNYEK.

Árverési hirdetés.

Zempléni megyei Bodrog-Keresztur városában a közbirtokosság tulajdonát képező, az előbbi években 2506 frt évi bérösszeg mellett haszonbérbe volt, de egy év óta házilag kezelt regale jövedelem, érte alatta az italmérséji jogot, 1880-ik éváprilis 1-től, hat évre újra bérbe adatik, — mely bérletet a közbirtokosság zárt írásbeli ajánlatok (Offert) mellett adja bérbe, az ajánlatok 1880-ik február 10-ig bezárólag aláírothoz mint a közbirtokosság e részbeni megbízottjához adandók, vagy postán küldendők be, az ajánlandó évi bér 10%-nek bemellékkelésel Bodrog-Kereszturba, a hol február 12-én fognak a tisztartói lakban nyilvánosan felbontatni — és a feltételek is akár mikor megtekinthetők.

Freyler József, tisztartó.

2—3

Kertészek és kert-kedvelők figyelmébe.

S.-a-Ujhelyben a pázsit utcában egy a ronyva patakot érinoő kitünő fekvésű nagy kert a benne épült két épülettel s melegágyi és egyéb felszerelvényekkel együtt szabad kézből eladó.

A kert különösen kertészeknek ajánlatik figyelmébe, mivel évtizedek óta kertésznek tulajdonát képezte és folyton ellátta az ujhelyi piacot zöldségemével és virágokkal.

A nagyon mérsékelt eladási ár iránt bővebb felvilágosításokat adhat

Hornyay Kálmán, köz- és váltó ügyvéd Sátoralja-Ujhelyben.

Lak-bérlet.

Egy főutczai hat szobából álló, konyha, kamara, pincze és istállóval ellátott kényelmes emeleti lakás jövő 1880. Sz.-György napjától egy vagy több évre haszonbérbe kiadandó.

Tudakozódások szóval vagy levélileg e lapok szerkesztőkiadói irodájához intézendők.

VÉGE

231

B114

VÉGE

231

B114